

HƏFTƏLİK BÜLLETEN №10¹

Azərbaycanda və digər Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində COVID-19

31 Avqust-6 Sentyabr 2020 üzrə mühüm faktlar və qərarlar

1. COVID-19: ölkə üzrə statistika

6 Sentyabr 2020-ci il: Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın yaydığı məlumata² əsasən həmin gün 137 nəfər yeni növ koronavirus infeksiyasına yoluxmuş, 3 nəfər vəfat etmişdir. Beləliklə, pandemiyanın başlanğıcından bu günədək COVID-19 xəstəliyinə yoluxanların ümumi sayı 37329 nəfərə çatmış, bunlardan 34705 nəfəri sağalmış, 548 nəfəri vəfat etmişdir. Hal-hazırda, 2076 aktiv xəstə mövcuddur. İndiyədək yoluxmanın müəyyən edilməsi məqsədilə keçirilmiş ümumi testlərin sayı 963104 təşkil edir.

2. Mühüm qərarlar

4 sentyabr 2020-ci il: Xüsusi karantin rejimi ilə bağlı bəzi məsələlər barədə³

Nazirlər Kabineti qərara aldı ki, sentyabrın 8-dən ictimai iaşə müəssisələrində müştərilərə yerində xidmətə saat 09:00-dan 00:00-dək icazə verilir. Sentyabrın 8-dən Bakı, Sumqayıt şəhərləri və Abşeron rayonuna gediş-gəlişlə əlaqədar tətbiq olunmuş məhdudiyətlər aradan qaldırılır.

3. Sahibkarların diqqətinə

1 sentyabr 2020-ci il: Koronavirus (COVID-19) pandemiyasından zərər çəkdiyinə görə muzzdlu işçilərinə əmək haqqının müəyyən hissəsinin ödənilməsi üçün dövlətdən maliyyə dəstəyi almış vergi ödəyicilərinin siyahısı (II mərhələ)⁴

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən koronavirus (COVID-19) pandemiyasından zərər çəkmiş sahələrdə muzzdlu işçilərin əməkhaqqının müəyyən hissəsinin ödənilməsi ilə bağlı maliyyə dəstəyinin davam etdirilməsi barədə qəbul edilmiş qərara əsasən, 2-ci mərhələ çərçivəsində 228.175 muzzdlu işçini əhatə edən 22.603 vergi ödəyicisinə 51.939,4 min manat maliyyə dəstəyi göstərilib.

1 sentyabr 2020-ci il: Sahibkarlara maliyyə dəstəyinin göstərilməsi davam edir⁵

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına əsasən, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti tərəfindən pandemiya zərər çəkmiş sahələrdə çalışan vergi ödəyicilərinin muzzdlu işçilərinə və fərdi sahibkarlara maliyyə dəstəyi proqramları çərçivəsində vəsaitlərin köçürülməsi davam etdirilir.

¹ Bülleten USAID tərəfindən dəstəklənən "Kiçik Sahibkarlığın İnkişafına Dəstək Layihəsi" çərçivəsində hazırlanır.

² https://koronavirusinfo.az/files/3/tab_06.09.2020.pdf

³ <https://nk.gov.az/az/document/4755/>

⁴ <https://economy.gov.az/article/i-qtisadi-artima-ve-sahibkarlara-dovlet-desteyi-tedbirlerinin-mexanizmleri/30857#>

⁵ <https://www.economy.gov.az/article/sahibkarlara-maliyye-desteyinin-gosterilmesi-davam-edir/31210>

Məlumat üçün qeyd edək ki, mizdlu işçilərin əməkhaqqına 2-ci dəfə maliyyə dəstəyi pandemiya zərər çəkmiş sahələrdə çalışan, birinci maliyyə dəstəyi proqramı çərçivəsində vəsait almış və işçi saylarında ciddi azalmalara yol verməmiş vergi ödəyicilərinə 1 iyul 2020-ci il tarixinə olan işçi sayı əsas götürülməklə bir aylıq əməkhaqqı fondu həcmində göstərilir. Maliyyə dəstəyinin ikinci mərhələsi çərçivəsində vergi ödəyicilərinin yenidən müraciət etmələrinə ehtiyac yoxdur və vəsaitlər avqust və sentyabr aylarını əhatə etməklə 2 mərhələdə bərabər hissələrlə ödənilir.

Avqust ayında yeni maliyyə dəstəyi çərçivəsində 234.355 mizdlu işçini əhatə edən 22.885 vergi ödəyicisinə 51.939,4 min manat vəsait ödənilib. Maliyyə dəstəyi proqramının ikinci mərhələsində ödənişlə əhatə olunmuş mizdlu işçilərin sayı birinci mərhələdə vəsait almış mizdlu işçilərin sayından 18.245 nəfər çoxdur ki, bu da şəffaflaşdırma nəticəsində əmək müqavilələri bağlamış işçi saylarının artması ilə əlaqədardır. İkinci maliyyə dəstəyi çərçivəsində avqust ayında 49.887 fərdi (mikro) sahibkara 12.471,8 min manat birdəfəlik maliyyə dəstəyi göstərilib.

Sentyabr ayının 10-da sonra ikinci maliyyə dəstəyi proqramı çərçivəsində sahibkarların mizdlu işçilərinə ödənilməli vəsaitlərin növbəti hissəsinin köçürülməsinə başlanacaqdır.

3 sentyabr 2020-ci il: İqtisadiyyat Nazirliyinin zəruri qayda və tələblərə əməl edilməsinə nəzarət tədbirləri⁶

Sentyabrın 3-də keçirilmiş monitorinqlər zamanı nəzarət tədbirləri keçirilmiş 119 obyektə epidemiya əleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena tələblərinin pozulduğu müəyyən edilib.

4. Digər Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində pandemiya dönməndə KOS-lara dəstək⁷

4.1. Ukrayna

Ukrayna Milli Bankı tərəfindən hesablanan İşgüzar Aktivlik İndeksi avqust ayında 1 pillə artaraq 47.9-a yüksəldi. Bununla birlikdə, bu göstərici hələ də, karantin müddətinin uzanması səbəbindən bədbin işgüzar gözləntilərdən xəbər verir. Ukrayna Turizm İnkişafı Dövlət Agentliyi Nazirlər Kabinetindən əcnəbilər üçün ölkəyə giriş qadağasına yenidən baxılmasını tələb edir. Agentliyin bildirdiyinə görə, Ukraynaya xaricilərin girişinin tamamilə qadağan edilməsi, artıq COVID-19 pandemiyaının nəticələrindən zərər görmüş və yenidən bərpa olunmağa başlayan turizm sənayesinə daha da mənfi təsir edə bilər.

Dövlət Ukreximbank tarifləşdirməsini KOS-ların xeyrinə dəyişdi.

Dövlət Əmək Xidməti KOSİ-larda qanuni məşğulluq üzərində nəzarəti gücləndirəcəkdir. Mövcud qanunvericilik əmək qanunvericiliyinin pozulmasına görə 8,500 - 141,600 UAH (257 - 4,290 Avro) məbləğində cərimə ilə cinayət, inzibati və maddi məsuliyyət nəzərdə tutur.

4.2. Belarus

2020-ci ilin ilk yarısı üçün nağdsız əməliyyatların payı bütün ödənişlərin 60%-ni təşkil etmiş və ümumi məbləğ keçən ilin eyni dövrünə nisbətən təxminən 34% artmışdır.

⁶ <https://www.economy.gov.az/article/i-qtisadiyyat-nazirliyinin-zeruri-qayda-ve-teleblere-emel-edilmesine-nezarat-tedbirleri/31221>

⁷ <https://eu4business.eu/news/covid-19-weekly-digest-impact-smes-eap-september-4-2020>

4.3. Gürcüstan

COVID-19-un yaratdığı iqtisadi problemlərin öhdəsindən gəlmək üçün "Gürcüstanda istehsal et" dövlət proqramında edilən dəyişikliklər agentliyin dəstəyini və birgə maliyyələşdirmə qabiliyyətini artıracaqdır. Dövlət, kompüter oyunları, tibbi xidmətlər, film istehsalı avadanlığının alınması və icarəyə verilməsi də daxil olmaqla altı yeni iqtisadi fəaliyyətə yardım göstərəcək.

Gürcüstan, azı 180 gün ölkədə qalmaq niyyətində olduqları təqdirdə, 95 ölkədən olan frilanser, işçilər və biznesmenləri "Uzaqdan Gürcüstan" adlı yeni dövlət proqramında müraciət etməyə təşviq edir. Gürcüstana uzunmüddətli daxil olmaq istəyən xarici ölkə vətəndaşı sərhəd keçidi üçün təsdiq almaq haqqında bütün lazımi məlumatları www.stopcov.ge saytından əldə edə bilər.

COVID-19 böhranının inşaat sektoruna mənfi təsirini minimuma endirmək və daşınmaz əmlak bazarının sabitliyini təşviq etmək üçün Gürcüstan hökuməti, yarımçıq tikinti layihələrinin tamamlanmasını təmin etmək üçün 100 milyon lari (32.46 milyon dollar) həcmində tender elan etdi.

Milli Turizm Administrasiyası Otel Tanıtım Proqramı 2020-yə başlayır. Proqram iştirakçıları, fotoqraflar, dizaynerlər, texniki qrupun üzvləri otelləri ziyarət edəcək və turistləri daha yaxşı cəlb etmək, onlayn xidmətlər və satışların təkmilləşdirilməsi üçün müəssisələrə kömək edəcəklər.

4.4. Moldova

İyun-iyul aylarında Moldova bankları, pandemiyanın başlanğıcından bəri yaşanan böhrandan tam xilas olmağı bacardı və kredit portfeli hazırda 113 milyon MDL-dan (6,8 milyon dollardan) çoxdur.

Hökumət, epidemioloji vəziyyətə görə müvəqqəti işsizliyi aradan qaldıran rezident müəssisələr və qeyri-kommersiya təşkilatları üçün subsidiya üçün müraciət müddətinin 30 sentyabr tarixinədək uzadılmasına qərar verdi.

4.5. Ermənistan

Ermənistan hökuməti kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı strategiyasını və pandemiyanı aradan qaldırmaq üçün 2020-2024-cü illər üçün fəaliyyət planını təsdiqlədi. Strategiyaya əsasən, KOS-ların məhsuldarlığı 2020-2023-cü illərdə 3%, 2024-cü ildə isə 7,5% artacaq. Pandemiyanın aradan qaldırılmasına kömək etmək üçün Ermənistan istehsalçıları üçün ilk B2B bazarı işə salınıb.

Bakı, 7 sentyabr 2020